

carnis nostræ praua suggestio, & sollicitatio ad malum: quomodo Diabolus tentabat Christum, & tentat bonos quotidie: Dei tentatio bona est, quia est examen ad bonum.

Ut vero constet quæ bona, quæ mala sit tentatio, vtriusq; discrimina tenenda sunt.

I. *In causa efficiente.* Bona semper est à Deo: mala à Satana & concupiscentia nostra. Ideo Satan dicitur *ὁ πειράζων* tentator, author malæ tentationis. Cum vero dicitur esse à Deo, intelligitur id non effectiue, sed permissiue, quia nos ad malum à Satana vel carne nostra sollicitari sinit, quod poterat impedire, sicut de Ezechia rege monstrante legatis Babiloniis thesauros suos dicitur, quod dereliquerit eum Deus, vt tentaretur. In sexta igitur petitione precamur, ne nos deserat, nec à Satana tētari, vel grauius, quā ferat nostra imbecillitas, tentare sinat. Inducere enim in tentationem, & tentare non sunt plane idem.

II. *In materia siue obiectis circa qua, & per qua fiunt:* Bona fit tā per bona quam per mala, eaq; externa fortunæ vel corporis. Aliquando enim Deus nos explorat per mandata carni grauia, rationi absurda, vt Abrahamum hoc loco: Et Christus in Euangelio adolescentem, cui dicit: *Abi & vende omnia qua habes, & sequere me:* Et Philippum interrogans de panibus in deserto pro populo famelico Ioh. 6. 5. &c. Aliquando per affluentiam bonorum: vt Salomonem, Ezechiam: Aliquando per afflictiones externas, morbos, exilia, crucem, tyrannos, vt Iobum: Aliquando per dilationem auxilii, vt Christum in cruce clamantem: *Deus meus, Deus meus, vt quid me dereliquisti?* Et sic etiam membra eius, Dauidem, Ieremiam, &c. Aliquando per pseudoprophetas, vt populū Deuteron. 13. Aliquando denique per Satanam ipsum, vt Apostolum 2. Cor. 12. 7.

A *Mala vero per bona & mala externa, fit tantum per accidens, vt cum Satan occasione bonorum animi, fortunæ, vel corporis impellit ad superbiam, luxum, tyrannidē, adulteria, &c. vel malorum externorum, ad apostasiam, cædes, furta, &c. Per se autem fit per mala interna, prauas cogitationes, desideria, libidines, affectus, odium, irā, inuidiam, &c.*

III. *Informa:* Bona est probatio, examen, & detectio latentis in homine virtutis vel vitii, roboris vel imbecillitatis, pietatis vel impietatis, fidei vel infidelitatis, candoris vel hypocrisis, patientiæ vel impatientiæ, constantiæ vel leuitatis, quod innumera tentationum exempla facile ostendunt, quæ probatio est res suo genere bona, & Deo competens, & ideo non deprecanda, sed sponte subeunda, imo etiam petenda. Sicut David in Psalmis sæpe se offert ad tale examen: *Domine proba me, tenta me, &c.* Mala vero est sollicitatio seu impulsio ad praua desideria, consilia, actiones & opera, hoc est, ad peccata, superbiam, lasciuiam, apostasiam à Deo & veritate, &c. Quod itidem exemplis scripturæ & experientia quotidianæ notum est, quæ impulsio res est suo genere mala, non Deo sed Diabolo competens. Et ideo non est appetenda, sed semper deprecanda, ne permittat Deus Satana nos sollicitari, aut si permittit ne deserat.

IV. *In effectu:* In bona Deus semper quod intendit consequitur. Semper enim per tentationis examen producit in lucem hominis vel fides & constantia, vt in piis & firmis tentationem sustinentibus, vel imbecillitas & hypocrisis, in tentatione vel nutantibus vel plane succumbentibus. In mala Satan non semper, quod intendit, obtinet, sed tantum, cum Deus ei permittit, vt in tentatione prima hominis labentis, in Dauide rapiente Bathsebam, numerante populum: In Christo autem tētato in deserto, in Apostolis item, Luc. 22. 31.

Oooo quos